

er naturligvis en Del Enkeltheder, som der kunde være Grund til at undersøge noget nærmere.

Af de to Hovedspørgsmaal, der, saa vidt jeg kan skønne, ere de vigtigste Forandringer, er det første, at Udskrivningsalderen nedsættes til 20 Aar fra 22 Aars Alderen, som hidtil har været det gældende. Der kan siges en Del baade for og imod denne Forandring. Jeg skal ikke lægge Skjul paa, hvad der fra tidligere Tid især anføres derimod. Det er nemlig det, at overfor de store og vedvarende Strabadser, som Krigstjenesten i Felttog kan medføre, har det vist sig, at det noget ældre Mandskab, det, som er noget oppe i Tyverne, holder bedre ud end det alt for unge. Det ganske unge Mandskab er lettere udsat for at blive ødelagt af, hvad der saa kræves. Men til Gengæld maa man bemærke, at det er kun en lille Brøkdel af det Mandskab, der eventuelt kommer til at deltage i et Felttog, som hører til de yngste Aargange. En meget stor Del af det hører til de ældre Aargange, og naar man kommer op til de ældste af de endnu værnepligtige Aargange, bliver det, for hvert Aar længere man kommer op, en betydelig større Byrde for vedkommende Mand at skulle deltage. Og ikke alene selve Krigstjenesten, men ogsaa andre Forhold bevirke dette, idet Folk, der ere bosatte og bundne til deres Erhverv, og som i den Alder meget ofte ere gifte, helt igennem rammes betydeligt haardere af de Byrder, som Indkaldelse til en Krig medfører. Naar man saaledes afvejer det ene mod det andet, tror jeg nok, at det, der kan siges til Fordel for, at man er gaaet ned til den yngre Alder, vejer op mod det, der kan siges derimod, og det var ogsaa den overvejende Mening i Forsvarskommissionen. Dertil kommer nu Hensynet til selve Fredstjenesten. Med den egentlige Uddannelse i Fredstid er der ogsaa forbundet visse Anstrengelser; men paa den Maade vi nu om Stander uddanne vore Folk, ere disse Anstrengelser ikke af en saadan Beskaffenhed, at de have noget væsentligt at sige for en ung, i Virkeligheden kraftig og sund Mand. I Regelen vil der ikke blive budt ham mere, end hvad enhver nogenlunde normalt udviklet Mand sagtens kan udholde. Men af hvilken Art Anstrengelsen er, har her noget særligt at sige. Det er ikke saaledes, at det er selve Opbudet af Kraft, som udmætter Folk, men det er den Maade, hvorpaa Øvelsen kræves udført, og der har jeg gjort den Erfaring, at allerede i

22—23 Aars Alderen hænder det for Folk, der have maattet arbejde meget haardt, at de ved deres Arbejde ere blevne mere stive, saa de egentlige Militærøvelser i Virkeligheden anstrenge dem mere, end de anstrenge en mere smidig, men ikke nær saa stærk Mand. Derfor tror jeg, at de værnepligtige selv ville være bedst tjente med at komme ind i den yngre Alder. De ville da bedre kunne udføre de Øvelser, der kræves af dem. Naar man saaledes tager det ene med det andet i Betragtning, mener jeg, at Fordelen er det overvejende.

Saa er der et Spørgsmaal, der har været fremdraget nede i Folketinget, nemlig med Hensyn til Overgangsaaarene. Paa dette Punkt kan jeg ikke nægte, at jeg har en noget anden Mening, end der er gjort gældende dernede. Der blev nemlig stærkt hævdet, at Overgangsaaarene ikke burde medføre forøgede Udgifter, og det er jo, rent principielt, naar man ser det for sig selv uden at tage noget andet Hensyn, det rigtige; det gælder jo om at gennemføre det hele saa sparsommeligt som muligt. Men denne Sag har to Sider. Det drejer sig ikke alene om en Pengeudgift, men ogsaa om en personlig Byrde for de værnepligtige. Nu er det jo saa, at for Tiden blive Rammerne ikke fyldte af de værnepligtige, som ere uddannede i Løbet af Værnepligtsaaarene; man bliver nødt til, hvis der skulde gennemføres en Indkaldelse fuldt ud, at gaa til noget ældre Aargange, medtage ældre Folk, hvis egentlige Værnepligt er aftjent, tage mere end de 16 Aargange. Men som jeg allerede har berørt, jo ældre Folk ere, desto større bliver Byrden for dem ved en Indkaldelse til Krig, og derfor synes jeg, det personlige Hensyn vejer noget op mod de finansielle, det personlige Hensyn, som siger: Vi skulle saa snart som muligt komme bort fra at være nødsagede til under alvorlige Forhold at indkalde ældre værnepligtige end absolut nødvendigt. Dette Hensyn vilde saa kræve, at man tog paa Gennemførelsen af Forsvarslovene paa den Maade, som jeg mener er den rigtige, at naar der i Forsvarslovene staar, at der hvert Aar skal uddannes et vist Antal Mand, saa bliver der dog i Overgangsaaarene altid Plads for Undtagelser, og saa mener jeg, at det burde gennemføres saaledes, at man i Overgangsaaarene af hver Aargang indkaldte og uddannede det samme Antal Mand. Det vil medføre, at der bliver uddannet nogle flere i de Aar, Overgangen finder Sted. Ellers vil der, saa vidt jeg har forstaaet den højt-